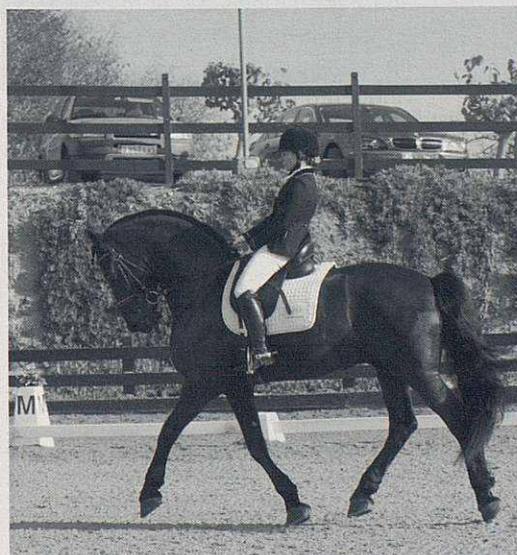
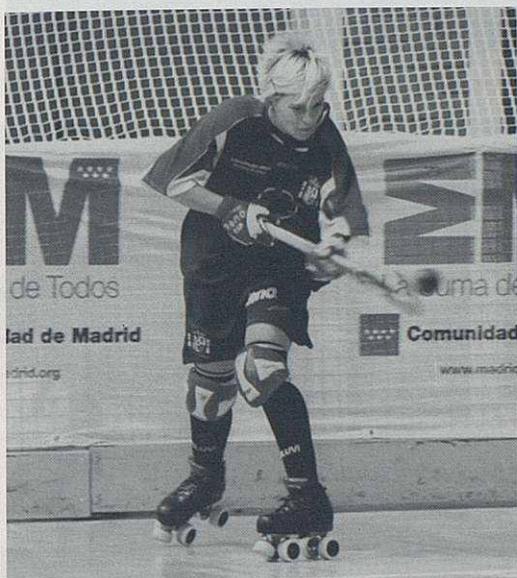

Bones festes de Nadal

... i per desitjar un bon any nou, recordar, ja que ells són el futur, els triomfs de la Yolanda Font i en Tirso Gómez en la pràctica de l'hoquei sobre patins, que han aconseguit campionats del món i d'Europa, de la Clàudia Bosch que ha guanyat un concurs de muntar a cavall i a tota aquesta nova generació de jovent del nostre poble que estudiant, interpretant o practicant esport, apujaran aquest proper any el llistó que ens ha de situar al lloc que ens pertoca.

Els Can i els Cal

Diu la cançó "Tot això passava abans que fóssim catalans, quan pels boscos i els prats trobaves quatre gats". Aquestes estrofes ens remunten molts segles enllà, lluny del nostre record, però no fa tant de temps, en ple segle vint, pràcticament a tocar de dits i en el record de molts de nosaltres, "La ginesta feia olor, no es parlava de la televisió i pels boscos i els prats s'hi trobaven els Can i els Cal, que conreaven la terra, criaven animals i tallaven alzines i pins per fer costals de llenya pels fornors i carbó per les cuines econòmiques.

Tots aquests Can i Cal vivien disseminats per camps i muntanyes, i les seves cases portaven el nom del propietari o bé el motiu amb que eren coneguts, Can Segimon, Cal Flixé, etc.

Tots ells formaven el grup de gent, de la nostra gent, que potser sense fer grans coses, aconseguien portar-nos a nosaltres, els seus descendents, els nivells de prosperitat que ara assolim.

El creixement tan ràpid dels nostres pobles està aconseguint fer-nos oblidar del passat no tan llunyà i de la gent que treballava de sol a sol, cavant, segant, regant, collint, fent feixes per plantar vinya, oliveres i ametllers, excavant rases per aprofitar l'aigua de la pluja i obrint recs per conduir-la des de la riera fins als camps de patates i blat de moro, sense esperar, molts d'ells, altra cosa que no fos el portar menjar per als seus i, en els millors dels casos, poder comprar un trosset de terra per eixamplar el seu territori. Tots ells desitjaven arribar al cap de setmana per, un cop arreglat el bestiar, endreçar-se per anar a missa i fer petar la xerrada a la sortida, o arribar-se a la taberna a jugar i beure un got de vi. Les converses solien girar sempre en direcció al temps i a les collites; els preus que pagarien els marmanyers pels ànecs, conills i

gallines el dijous al "rengle" del mercat de Granollers. Les seves rialles estarien dedicades segurament a l'ensurt que va tenir fulano en travessar la riera, o l'entrebancada de sotano en sortir de missa. Les penes d'uns eren compartides pels altres, tot i que les enveges i enemistats els feien de vegades estar contents de les trifulgues dels altres.

Els Can i els Cal tiraven endavant com podien, de vegades com els crancs, un pas endavant i dos enrere però, tot i això, tenien moments de felicitat, segurament molt íntims, molt familiars i sabien gaudir de l'aigua fresca de les fonts i del porró de vi posat a refrescar dins del pou. Gaudien preparant i celebrant les festes, pràcticament totes religioses, i se'ls feia la boca aigua pensant amb el rostit del dia de la Festa Major o Nadal, amb que obsequiaven els convidats. Les seves dones es cosien elles els vestits i no per això deixaven de fer goig i enamorar als fadrins.

I així passaren els dies, els anys i tot un segle per arribar als nostres dies, a la nostra societat del "Benestar", a on la majoria creu que és un triomf seu tot el que s'ha aconseguit i oblidat els Can i els Cal. Tapa rases per fer-hi xalets i canalitza recs d'aigua neta per fer-hi passar les aigües brutes de retorn a la riera. Abandona feixes de vinya per comprar raïm vingut de vés a saber on, i construeix pisos i carrers, enderrocant alguns Can i deixant més d'un Cal rodejat de formigó.

Ens hem oblidat dels nostres avant-passats deixant de banda la feina de formigueta que feien i gràcies a la qual estem on estem.

Hem de pensar en tirar endavant però sense deixar de recordar el passat. Serà una manera de mostrar-nos agraïts amb els Can i els Cal.

Bones Festes

Miquel Mas

Llegiu ronçana